

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Праисториска уметност (изборен)			
2.	Код	/			
3.	Студиска програма	Археологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Институт за историја на уметноста и археологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Трета	V	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р. Никос Чаусидис			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со развојот на ликовната уметност во праисториската епоха. Препознавање на специфичните стилови и другите обележја на уметноста низ разни праисториски периоди и региони. Запознавање со местото и улогата на ликовната уметност во праисториските култури.				
11.	Содржина на предметната програма: Теории за генезата на ликовната уметност. Условноста на поимот „уметност“ во рамки на праисториските култури. Уметноста на палеолитот (Европа, Северна Африка). Слики и гравури на карпа и на мобилни предмети од камен и коска. Релјефи и скулптури во непечена глина, камен, коска и керамика. Примарноста на реализмот или на стилизацијата. Проблемот на палеолитските „Венери“. Функции на палеолитските ликовни претстави. Уметноста на мезолитот (Европа). Уметноста на неолитот (Европа, Медитеран, Блиски Исток). Уметнички форми во керамика: сликана и врежана орнаментика на керамичките садови, керамичка пластика (антропоморфни, зооморфни и хибридни фигурини). Уметничките форми како елемент на градежните објекти (Чатал Хујук, Гобекли Тепе). Уметноста на македонскиот неолит. Уметноста на енеолитот и раното бронзено време (Европа). Нови импулси од Источна Европа (Трипоље-Кукутени и соседните култури; проблемот на “скиптрите“ и на „индоевропските миграции“). Нови уметнички форми во македонскиот енеолит и рано бронзено време. Уметноста на бронзенodobните култури од Медитеранот и Мала Азија (кикладска, минојска, микенска и хетитска култура). Уметноста на Македонија од доцното бронзено време и предниот период (орнаменти на керамичните садови, бронзена пластика, монументални камени стели). Геометризмот во уметноста на Егеа и неговите влијанија врз Македонија. Уметноста на железното време (Балкански Полуостров со посебен акцент на Македонија): орнаменти на керамиката, македонски/пајонски бронзи и друга бронзена пластика.				
12.	Методи на учење: Посета на предавањата и вежбите, активно учество во дискусиите, изработка и презентација на семинарски труд, совладување на посочените теми врз основа на приложената и друга литература.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2+2			
14.	Распределба на расположивото време	180			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	35 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	35 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	15 бодови			
	17.3.	Активност и учество	15 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство, семинарска работа, колоквиум				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	J - P. Mohen	Prehistoric Art	Paris: Terrail	2002
		2.	Mithen, S..	The Prehistory of the Mind: The Cognitive Origin of Art, Religion and Science.	London: Thames & Hudson	1999
		3.	Г. Наумов	Неолитски фигурини во Македонија	Скопје: Магор	2015
		4.	Наумов, Г. и др.	Неолитските заедници во Република Македонија	Скопје: Данте	2009
		5.	C. Renfrew, C. and Morley, I.	Image and Imagination: A Global Prehistory of Figurative Representation.	Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research	. 2007
		6.	Hemingway, S.	Art of the Aegean Bronze Age.	The Metropolitan Museum of Art Bulletin 69/4.	2012
	7.	Nimura, C. Chittock, H. and Hommel, P.	Art in the Eurasian Iron Age: Context, connections and scale.	Oxford: Oxbow	2019.	
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Joan, A. and Wallenfels, R	Art of the First Cities: The Third Millennium B.C. from the Mediterranean to the Indus.	New York. The Metropolitan Museum of Art	2005
		2.	Robb, J.	Art (Pre)History: Ritual, Narrative and Visual Culture in Neolithic and Bronze Age Europe. Journal of Archaeological Method and Theory 27(308).		2020
		3.	D. Lewis-Williams, D. and Pearce, D.	Inside the Neolithic Mind: Consciousness, Cosmos and the Realm of the God.	London: Thames & Hudson.	2009
		4.	Henshilwood, C.S. and D'Errico, F.	Homo Symbolicus: The Dawn of Language, Imagination and Spiritu	Amsterdam: John Benjamin Publishing	2011
		5.	Bailey, D.	Prehistoric Art. In Stokstad, M. and Cothren, M. (eds.) Art History (4th edition), pp. 1-26.	New York: Pearson/Prentice Hall	2010